

Austatud lugeja!

21.–22. oktoobril 2004 toimusid Tartus XXVIII Eesti õigusteadlaste päevad. Ajakirjal Juridica on heameel teha käesolevas numbris algust sellel üritusel tehtud ettekannete ja nende pinnal kirjutatud artiklite vahendamise meele lugejatele. Loodame järgnevatel numbrites pakkuda siia lisa. Seejuures tuleks rõhutada, et õigusteadlaste päevade ettekannete avaldamine ei ole pelgalt poole aasta tagusel olulisel sündmusel räägitud dokumenteerimine tulevaste põlvkondade jaoks. Teemad, millest 21. ja 22. oktoobril Tartus kõneldi, on Eesti juristide igapäevatoos aktuaalsed tõenäoliselt veel pikka aega.

Käesoleva aasta üheks oluliseks võtmesõnaks näib kujunevat põhiseaduse muutmise vajaduse analüüs, seda eelkõige Euroopa põhiseaduse lepingu valguses. Nagu ütleb Urmas Reinsalu oma ettekandes: „[Euroopa põhiseaduse] lepet analüüsitakse kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides pingsalt ja enesestmõistetavalt on see ka Eesti Vabariigi akadeemiliste, erialaste ja poliitiliste ringkondade kohustus.“ Juridica püüab olla selleks foorumiks, kus erinevatel autoritel on võimalik oma vastavaid seisukohti välja öelda ja põhjendada. Kui varasemad sel aastal avaldatud artiklid pigem jaatasid põhiseaduse muutmise vajadust, siis U. Reinsalu on seisukohal, et Eesti põhiseadus ei vaja totaalrevisjoni.

Villu Kõve artikkel analüüsib kohtuvälise vaidluse lahendamise eri organite paiknemist Eesti õigussüsteemis. Autor tõdeb, et taoliste organite loomisel on Eestis võetud suund kohtusarnaste vaidluskomisjonite rajamisele, mitte vahendusmenetlusele, nagu seda on tehtud mujal maailmas, ning arutleb sellise õigusemõistmise võimalike karide üle. Tõstatatud teema on juristkonnas kirgi kütnud juba aastaid, kuid põhjalikke analüüse tsiviilvaidluste lahendamise süsteemi teemal seni kirjutatud pole. Autori argumentid senise praktika ümberkujundamiseks on kaalukad ja peaksid andma põhjust laiemaks diskussiooniks.

Tsiviilvaidluste lahendamisele keskendub ka Toomas Vaheri artikkel, mis vaatleb tsiviilprotsessi kiirendamise praktilisi võimalusi.

Kriminaalõiguse vallas tegutsevatele juristidele peaksid huvi pakkuma Meris Sillaotsa ja Andreas Kanguri artiklid võistleva menetluse ja riskisüstitluse rakendamise kohta kriminaalkohtupidamises. Tõsi ta ju on, et ehkki kriminaalmenetluse loogika on 2004. aasta juulist jõustunud kriminaalmenetluse seadustikuga oluliselt muutunud, ei ole siiaaani eestikeelse õiguskirjanduse hulka ära eksinud ainsatki võistleva kriminaalmenetluse alast kirjatööd. Seda lünka üritavadki need kaks artiklit nüüd täita.

Kahe erineva määratlemata õigusmõiste sisustamisega tegelevad Kadriann Ikkonen ja Maris Kuurberg, kelles esimene käsitleb avaliku huvi ja teine heade kommete mõistet. K. Ikkonen analüüsib, milline on avaliku huvi mõiste kui juriidilise argumenti kasutus õigusteaduses, tutvustab sellekohaseid käsitlusi ja tuletab avaliku huvi tähendust konteksti kaudu, milles seda kasutatakse. M. Kuurbergi käsitlus on eelkõige praktilist laadi. Autor võrdleb heade kommetega vastuolus olevaid tehinguid teiste tehingutega, mis toovad kaasa tehingu kehtetuse, analüüsib Eesti kohtupraktikas heade kommete vastaseks tunnistatud tehinguid ning heade kommetega vastuolus oleva tühise tehingu tagasitõstmise aspekte.

Rein Tiivel peatub oma artiklis kinnistamismenetluse mõningatel aspektidel, eelkõige küsimustel, mis praktikas on tekkinud seoses kohtulahendi alusel kinnitamisega.

Head lugemist!

Katrin Prükk